

"ZIAT" Ғылыми-әдістемелік орталығы
Научно-методический центр "ZIAT"

Сборник материалов
Республиканской конференции

**« П Е Р С П Е К Т И В Ы Р А З В И Т И Я
И Н Ф О Р М А Ц И О Н Н Ы Х Т Е Х Н О Л О Г И Й
В Н А У К Е , О Б Р А З О В А Н И И И П Р А К Т И К Е »**

**« Ғ Ы Л Ы М Д А , Б І Л І М Д Е Ж Ә Н Е
Т Ә Ж І Р И Б Е Д Е Г І А Қ П А Р А Т Т Ы Қ
Т Е Х Н О Л О Г И Я Л А Р Д Ы Œ Д А М У К Е Л Е Ш Е Г І »**

Республикалық конференциясының
материалдар жинағы

декабрь 2021
г.Нур-Султан

МАЗМУНЫ/СОДЕРЖАНИЕ

Агалиева А.Р.	5
Требования к построению модели использования технологии виртуальной и дополненной реальности	
Ахмедова Д., Сарыбаева А.Х.	9
Цифрлық білім беру ресурстарын физиканы оқытуда қолдану әдістері	
Боканова А.М., Навий Л.	13
Көптілді білім берудің келешегі	
Есен Ү.С., Молдабекова С.К.	17
І сынып оқушыларының әлеуметтік-психологиялық бейімделуінің тұлғалық ерекшеліктері	
Жуматова Г.Н., Сеңкібаев С.Т.	22
Тұлға қалыптастырудағы ағартушы - педагогтардың ой- пікірлері	
Ишанкулова С.К., Аубакирова А.А.	25
Қазіргі білім беру үдерісіндегі музыкалық өнер орны	
Касанова Р.А., Аубакирова А.А.	28
Бастауыш білім беруде және жаңа бағдарлама бойынша оқыту процесін ұйымдастыру нысандарының түсінігі, мәні және жіктелуі	
Куандыкова Ш.Р., Навий Л.	32
Білім беру мазмұнын жаңғырту: болашаққа бағдарлану	
Мусатаева Н.Ш., Навий Л.	36
Болашақ маманның кәсіби өзін-өзі дамытуының педагогикалық шарттары	
Муфтахтинова Г.С.	40
Тиімді педагогикалық тәжірибе	
Мухамедиярова З.И., Навий Л.	43
Деңгейлік оқыту технологиясы	
Оразова Г.К., Навий Л.	46
Жаңартылған білім беру білім сапасының өсуіне ықпал етеді	
Раметов Б.Б., Сарыбаева А.Х.	50
Мектеп физика курсында оқушылардың практикалық дағдыларын инновациялық әдістер негізінде дамыту	
Расулов Ж.Б., Сарыбаева А.Х.	53
Қашықтықтан білім беруде оқушылардың физикадан оқу нәтижелерін бағалау тиімділігін жетілдіру	
Сулейменова Е.С.	57
Арнайы пәндер бойынша оқытудың заманауи әдістері	
Сыдықова Г.С., Сеңкібаев С.Т.	59
Оқытудағы ақпараттық және ақпараттық-әрекеттік модельдерді іске асырудағы ақпараттық және коммуникациялық технологиялар	
Уразгалиева А.Е., Абдрахманова И.Т.	62
Ақпараттық технологияларды арнайы пәндерде қолдану	
Шарипова Ж.Х., Сеңкібаев С.Т.	64
Білім беру үрдісін ақпараттандыру	

МЕКТЕП ФИЗИКА КУРСЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ПРАКТИКАЛЫҚ ДАҒДЫЛАРЫН ИННОВАЦИЯЛЫҚ ӘДІСТЕР НЕГІЗІНДЕ ДАМУ

Раметов Баходир Балтабайұлы

2-курс магистранты

*Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университеті,
Түркістан қ.*

Ғылыми жетекшісі:

Сарыбаева Алия Хожанкызы

Қазіргі заманғы оқытудың міндеті тек білім беру немесе білімді әлемді шығармашылық дамыту құралына айналдыру болып табылады. Қазақстанда ең алғаш “инновация” ұғымын қазақ тілінде анықтаған ғалым, профессор Н. Нұрахметов «Инновация, инновациялық үдеріс деп отырғанымыз білім беру мекемелерінің жаңалықтарды жасау, меңгеру, қолдану және таратуға байланысты бір бөлек қызмет» деп көрсетеді [1].

Педагогикалық ғылымның дамуының әртүрлі кезеңдерінде оқушылардың инновациялық білімінің кейбір аспектілерін отандық және шетелдік ғалымдар зерттеді. Инновация мәселелері жалпы білім беретін мектептің педагогикалық ғылымы мен практикасында басты мәселелердің бірі болды және болып қала береді. Әдіскер физиктер өз зерттеулерін осы проблемаларға арнады. Л. И. Резников, В. Г. Разумовский, А. В. Усова, А. И. Бугаев, Н. Т. Глазунов, Б. М. Мирзахмедов, Е. Д. Щукин және басқа да. Олар қолданбалы материалдың мазмұнын анықтап, техникалық білім құрылымын ашты. [2]

Білім берудегі инновациялар:

1. Жалпы әдістемелік инновациялар: бұл педагогикалық практикаға табиғатта әмбебап дәстүрлі емес педагогикалық технологияларды енгізуді қамтиды, өйткені оларды кез-келген пән саласында қолдануға болады. Мысалы, оқушыларға арналған шығармашылық тапсырмаларды әзірлеу, жобалық қызмет және т. б.

2. Әкімшілік инновациялар: бұл әр түрлі деңгейдегі менеджерлер қабылдайтын шешімдер, сайып келгенде, білім беру қызметінің барлық субъектілерінің тиімді жұмыс істеуіне ықпал етеді.

3. Идеологиялық инновациялар: бұл инновациялар сананың жаңаруынан, уақыттың үрдістерінен туындайды, барлық басқа инновациялардың негізгі негізі болып табылады, өйткені негізгі жаңартулардың қажеттілігі мен маңыздылығын түсінбестен, жаңартуға тікелей кірісу мүмкін емес.

Физика мұғалімінің жұмысында инновацияларды енгізу мен қолданудың нақты тәжірибесі туралы айта отырып, ең алдымен, мұғалімнің білім берудің әртүрлі салаларында өзін-өзі жетілдіруі бұл процестің салыстырмалы түрде сәтті жүзеге асырылуына ықпал ететінін атап өткен жөн, бұл оқу процесінде жаңа ақпараттық технологияларды қолдану, сабақта жергілікті желіні пайдалану, интерактивті тақтаны пайдалану, мұғалімнің жеке сайты құру.

Физиканы зерттеу процесінде ақпараттық технологиялар мен Интернет технологияларын қолдану формаларын қарастырайық.

1. Динамикалық слайд-дәрістер. Материалды ұсынған кезде компьютердің мультимедиялық мүмкіндіктерін (статикалық сурет, бейне, анимация, дыбыс) пайдалану. Осындай динамикалық демонстрацияларды жасау үшін Power Point бағдарламасын пайдалануға болады. Microsoft PowerPoint бағдарламасында орындалған мультимедиялық презентация визуалды серияларды қажетті теориялық мәліметтермен біріктіруге, оны музыкалық фрагменттермен толықтыруға, қажет болған жағдайда мұғалімнің түсіндірмесін жазуға мүмкіндік береді.

2. Компьютерлік анықтамалықтар, энциклопедиялар және сөздіктер. Электрондық анықтамалықтардың, энциклопедиялар мен сөздіктердің артықшылығы-қажетті ақпаратты жылдам іздеу. Менің ойымша, кез-келген мұғалім өз сабақтарында осы құралдарды қолданғысы келеді, бірақ бұл үшін әр партада Pocket PC немесе Palm сияқты қалтадағы жеке компьютер (PDA) болуы керек. Бір қорап балмұздақ салмағы бар бір қорапта бір уақытта кулькулятор, ноутбук, сағат, графикалық редактор, ұйымдастырушы, көптеген электронды каталогтар, энциклопедиялар, сөздіктер бар деп елестетіп көріңіз. Мұның бәрі "үлкен" компьютермен үйлесімді, оңай ауыстырылады, жаңартылады және т.б. енді елестетіп көріңіз. Кәдімгі физика сабағы бар. "Бүгін бізде бақылау бар!", мұғалім жариялайды және тапсырмалар мәтінін тақтаға жазудың немесе қағазға алдын-ала басып шығарылған нұсқаларды таратудың орнына, PDA-ны алады. Жіңішке таяқшамен-стилоспен жеңіл қозғалыс - енді мәтін әр оқушының алдында жатқан дәл сол қораптардың экрандарында пайда болады. Мұғалім тек кімге шешім қабылдау керектігін анықтап, содан кейін бірнеше минут ішінде бүкіл сыныптан жауап жинай алады. Ноутбуктерді тексеру жоқ-PDA бәрін жасайды, соның ішінде баға қою және нәтижелердің жиынтық тізімін дайындау, онда студенттер Алфавит бойынша, тіпті оқу үлгерімі бойынша, тіпті Көздің түсі бойынша тізімделеді.

3. Оқыту және бақылау бағдарламалары. Физикадан көптеген түрлі оқыту бағдарламалары шығарылды, олар жаңа материалды оқуға, тапсырмаларды шешуге жаттығуға, өз білімдерін тексеруге және т.б. мүмкіндік береді. Бірақ аралық білімді бағалау үшін ресми компьютерлік тесттерді қолдану оқушылардың нақты білімін жеткілікті түрде көрсете алмайды. Компьютерлік технология негізінде оқушының білімін барабар бағалау сараптамалық жүйелердің зияткерлік ақпараттық технологияларын қолдану арқылы ғана мүмкін болады. Мұндай оқыту жүйесі компьютерлердің көмегімен кез-келген пәнді оқудағы қателіктерді анықтайды және дұрыс шешімдерді ұсынады. Ол "оқушы" және оның өзіне тән қателіктері туралы білімді жинақтауы, содан кейін жұмыста білім алушылардың білімдеріндегі әлсіздіктерді диагностикалауы (жалпы білім беретін пәндер бойынша қалған білімдерді талдауды қоса алғанда) және оларды жою үшін тиісті құралдарды (кеңестер, мысалдар, міндеттер және т.б.) табуы тиіс. Қазіргі бағдарламалардың көпшілігінде оқушыға не ұсынылады? Кітаптың осы бөлімін оқып, осы суретті қараңыз, содан кейін тест сұрақтарына жауап беріңіз. Сонымен қатар, мұны

экранның алдында отыру, артқы және көзді тарту арқылы жасау керек, бұл жайлылықты арттырмайды. Тесттік бақылау жүйесі барлық жағдайда да қолайлы емес, мысалы, шығармаларды талдау кезінде әдебиет сабақтарында, физикалық құбылыстардың мәнін анықтауда физика сабақтарында, және тұтастай алғанда студент материалды біліп қана қоймай, өз ойларын дұрыс тұжырымдай алуы керек.

4. Физикалық құбылыстарды, физикалық және химиялық тәжірибелерді модельдеу, бұл себептерге байланысты мектепте мүмкін емес. Мысалы, физика сабақтарында радиоактивті материалдарды, күшті химикаттарды қолдану мүмкін емес. Сондықтан шығудың бірі – компьютерде тиісті эксперименттерді модельдеу.

5. Компьютерді тиісті сенсорлармен және перифериялық жабдықтармен қамтамасыз ету арқылы қуатты өлшеу зертханасына айналдыруға болады.

6. Физика сабақтарында жергілікті желіні пайдалану [3].

Осылайша, компьютерлік ақпараттық технологиялардың қазіргі даму деңгейі білім беру ортасының жайлылығын едәуір арттыруға және білім беру қызметтерінің тиімділігін, қазіргі уақытта оқу орны сапасының негізгі көрсеткіштерін арттыруға мүмкіндік береді. Бұл білім беру қоғамдастығының айтарлықтай күш-жігерін және айтарлықтай қаржылық шығындарды қажет ететіні анық. Бірақ, егер біз әлеуеті бар және өмір бойы оқуға деген ынтасы бар бәсекеге қабілетті мамандарды даярлағымыз келсе, онда ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың даму деңгейіне сәйкес келетін жайлы білім беру ортасын құру – бұл білім беру қызметтері мен еңбек ресурстары нарығының нақты талаптарын қанағаттандырудың жалғыз жолы.

Сабақтың осы кезеңінде іс-әрекеттің оқу түрі ең тиімді болып табылады. Оқу материалының студенттерге әсері көбінесе ауызша материалдың иллюстрациялық деңгейі мен деңгейіне байланысты. Оқу материалының көрнекі қанықтылығы оны жарқын, сенімді етеді, оны жақсы игеруге және есте сақтауға ықпал етеді. Жаңа тақырыпты зерделеу кезінде сіз оқушылардың назарын ұсынылған ақпараттың маңызды сәттеріне аударуға мүмкіндік беретін компьютерлік презентацияларды қолдана отырып сабақ-дәріс өткізе аласыз. Сабақтың тақырыбын түсіндіру Сабақтың тақырыбы мен тақырыпты зерттеу жоспары берілген слайдпен бірге жүреді. Содан кейін тақырып жоспар бойынша түсіндіріледі, студенттер қажетті жазбалар жасайды. Тақырыпты түсіндіргеннен кейін студенттер ауызша жаттығуларды шешеді, содан кейін дәптерлердегі тапсырмаларды күрделірек шешеді. Барлық ұсынылған тапсырмалар слайдтарда ұсынылған. Компьютерлік презентацияларды қолданудың ерекшелігі-слайд-шоуды көрсету уақытын автоматты бақылау және шектеудің болуы, слайд-шоуды көрсетумен ауызша дәріс материалдарының үйлесуі оқушылардың визуалды назарын оқу материалының ерекше маңызды сәттеріне шоғырландыруға мүмкіндік береді.

Инновациялық дидактиканың маңызды принципі ретінде инновациялық технологияларды пайдаланудың объективті мүмкіндігі мен технологиялар оқыту на сабақтарында физика үшін жүзеге асыру тұлғалық- оқытуға бағытталған тәсілді растайды. Инновациялық технологиялар оқыту физика

(зерттеу, ойын, пікірталас және т. б.) келесі қызмет түрлерін қамтуы керек сабақта олардың субъективті ұстанымымен сипатталатын оқушылар сабақтағы оқушылардың іс-әрекеті тек мазмұнмен ғана емес, сонымен қатар физикалық білімнің құрылымы, сонымен қатар олардың жеке қажеттіліктері мен мүдделері. Оқытудың инновациялық технологияларын пайдалану әдістемесі егер олар оқушылардың толық қосылуын қамтамасыз етсе, физика тиімді болады сабақтағы танымдық іс-әрекет нәтижелерді алу және талдау, іздеу жүйесін ұйымдастырудың диалогтық формасы қызмет, оң эмоционалды көңіл-күй оқушылардың сабақтың мазмұны және олардың білім беруде жетістікке жетуге бағдары қызметі [4].

Әдебиеттер

1. Таубаева Ш. Т. Исследовательская культура учителя: методология, теория и практика формирования // Алматы: Алем. – 2000. – Т. 381.
2. Бұзаубақова К. Ж. Жаңа педагогикалық технология. – 2003.-260 б.
3. Сарбасова Қ. Инновациялық педагогикалық технологиялар. – 2006. -187 б.
4. Ильясов, В. Х., Шамбулина, В. Н. Направления развития методов преподавания и практико-ориентированный подход к преподаванию курса физики. Балтийский гуманитарный журнал, 7(2 (23)). 2018. – 12-18 с.

ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУДЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ФИЗИКАДАН ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ ТИІМДІЛІГІН ЖЕТІЛДІРУ

Расулов Жасур Бахтиярович

2-курс магистранты

*Қожа Ахмет Ясауи атындағы халықаралық қазақ-түрік университеті,
Түркістан қ.*

Ғылыми жетекшісі:

Сарыбаева Алия Хожанкызы

Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында - қашықтықтан оқыту - бұл білім беру нысандарының бірі, оқу-танымдық қызметті мақсатты және әдістемелік ұйымдастырылған басқару және білім беру ұйымдарынан қашықтықта орналасқан адамдарды электронды байланыс арқылы дамыту және телекоммуникация құралдары деп анықтама берілген [1].

Қазіргі кезде білім мен техниканың даму деңгейі әрбір оқушыға сапалы және терең білім беруіне жағдай жасап отыр. Мысалы, Италия, Иран үкіметінде мұғалімдер мен білім алушылар үшін ақысыз пайдалануға мүмкіндік беретін сайт құрылды. Моңғол және грек теледидар станциялары сабақ таратты [2]. Ал еліміздің білім беру жүйесінің алдына үздіксіз білім беру үшін мүмкіндік жасау міндеті қойылды, аз мерзімде арнайы жұмыс тобы құрылды, жаңа форматтағы білім беру жүйесінің моделін жасалынды. Білім алушылар үшін мыңдаған